Timișoara, 1895. Anul II. Nr. 264. Mercuri în 29 Novembre (11 Decembre).

# DREPTATEA

Apare în fie-care ḑi de lucru la amiaḑi.

**Prețul 10 fl. pe an** (pentru străinătate 37 frci). — **Numeri singuratici 5 cr.** — **Tacsa de inserțiuni:** 1 cm. □ 1 cr., plus 30 cr. timbru. — Toate abonamentele și tacsele se plătesc în Timișoara.

Redactor responsabil: **Adrian P. Deseanu.**

**Redacțiunea și Administrațiunea:** Timișoara, cetate, strada Zápolya (Temesvár, Festung, Zápolyagasse), Nr. 41.
**Telefon** (linia de stat Viena, Budapesta, Arad) Nr. 4

## Preîngrijiri pentru viitoriu.

Timișoara, 11 Decembre.

Ni-a venit la mână un cerculariu al dlui Episcop de la Arad, îl vom publicá întreg în nrii procsimi, din care vedem că Sânția sa, prevĕḑênd urmările și resultatele la cari ne vor duce »legile politice bisericești« puse în practică înnainte de asta cu două luni, somează preoțimea, învĕțătorimea și turma cuvêntătoare din diecesa Aradului, ca sĕ se preîngrijască, sĕ se apuce de lucru.

Tenorul prim al cerculariului culminează în punctul: că venitele preoțimei de mir după câtiva ani încolo vor scădè și se vor reduce în mod considerabil; asemenea ale învĕțătorilor, ear' poporul avênd a suportá multe și grele sarcini, altele noue nu va mai putè suportá; deci, conclude cerculariul, mijlocul unic de la care vom putè sperá ajutoriu, este »desvoltarea și sporirea forțelor materiale ale bisericei și poporului nostru« pre lângă »cultivarea simțului religios«.

Ideia e bună, sănĕtoasă și actuală.

Eată o cestiune foarte actuală și generală pentru ambele biserici românești, va sĕ ḑică, pentru întreg poporul românesc, pentru întreagă naționalitatea română din Ungaria.

Suntem convinși, că aceste preîngrijiri vor fi preocupat cugetele și inimile tuturor prelaților români, ca și ale forurilor competente bisericești; dar' de oare-care iniciativă luată în causă din partea altor prelați sau foruri, până aḑi noi nu avem cunoștință. Salutăm dar' cu mulțămire sufletească pe iniciatoriul acestei porniri, și întrăm în merit.

Susținerea și esistința bisericilor și școalelor noastre românești este o condițiune de vieață națională a națiunei române, căci fără biserici și școale nu vom mai avè limbă, nu religiune, nu învĕțătură morală-bisericească, cu atât mai puțin vieață și conștiință națională, alipire de neamul nostru și de vechile noastre datine?

Dacă recunoaștem aceasta, trebue sĕ recunoaștem în consecuență logică, că tot astfeliu de condițiune de vieață formează pentru noi și *datorința* de a ne asigurá partea *materială* ce servește spre susținerea bisericei și școalei, care parte materială invoalvă în sine *dotațiunea »servitorilor«* și funcționarilor bisericei și ai școalei. Fără preoțime și fără învĕțătorime, fără aparatele sale vii și miscăcioase biserica și școala nu are vitalitate lucrativă publică, nu are nici un sporiu pe terenul viețuirei naționale: ea nu seamĕnă, nu încălḑește, nu cultivă în inimile succesorilor neamului învĕțătura, limba, religiunea și credința românească.

Aceasta datorință a noastră invoalvă în sine și necesitatea, ca rațional sĕ lucrăm. Sĕ nu ne mulțămim cu câte o coajă de mălaiu sau cu câte un blid de linte, pe cari le-am agonisí și asigurá pe seama »viitorului«; căci prin de al' de astea deoparte nu am ajunge de cât o miseră vegetare, de altă parte avem sĕ ținem în vedere *principiul: că ceea ce vom face și adună, adunăm pentru noi înșine, adecă poporul pentru sine,* nu pentru preotul și învĕțătoriul cutare.

Pre cum poporul român erá de credința, în trecut ca și de present, că »sfânta biserică« (zidirea) și »sfintele ei ornate« apoi zidirea școlară le sacrifică lui Dumneḑeu și întru mărirea lui Dumneḑeu — ear' nu pentru preotul sau învĕțătoriul respectiv — le-a ridicat, făcut și donat, așa trebue sĕ creadă și sĕ se convingă aḑi, că și averea materială, din care se vor acoperí dotațiunile preoților și învĕțătorilor, lui Dumneḑeu le adună și sacrifică. Căci ce s'ar alege din zidirile cele mai frumoase și pompoase, fie ele biserică ori școală, dacă ele nu ar devení din când în când reparate, renoite sau adaptate? S'ar dĕrîmá după puțini ani.

Și ce ar deveni ele în lipsa de preoți și învĕțători? Tot numai ruine dĕrîmate.

Este mai mult de cât invederat, că toate mijloacele materiale ce stau încopciate și în strînsă legătură cu susținerea bisericilor și școalelor, sunt tot așa de »sfinte« și plăcute lui Dumneḑeu, ca înseși zidirile și ornatele bisericești-școlare.

Dacă poporul nostru român a privit și privește ca **falà națională** o biserică (zidire) sau o școală frumoasă, cu turn înalt, cu clopote multe și mari, cu ornate frumoase, cu multe și alese recuisite de învĕțământ, cu preoți și învĕțători culți și aleși, atunci trebue sĕ ambiționeze și după aceea *fală*: sĕ-și aibe asigurată dotațiunea preotului și învĕțătoriului sĕu. Și cu cât aceste dotațiuni vor fi mai mari și mai bune, cu atât sĕ-i fie fala mai mare!

Spre ajungerea acestui scop trebue sĕ ne îndreptăm privirile și activitatea. Timp mult de »doară« și de întârḑiare nu avem. Jertfa *materială,* care se poftește întru realisarea scopului, este *minimală.* Mult mai mult depinde realisarea de la bunăvoință, de la însuflețirea curată, de la priceperea adevĕrată, cari dacă toate se unesc în cuget și scop, produc, în timp relativ scurt, minuni uimitoare!

Jertfa, fie minimală, sau fie poate pentru unii și alții mai grea, rĕmâne redusă la nulă în prevederea scopului, ca de la câtiva ani încolo poporul sĕ se știe absolvat pentru totdeauna de sarcina ḑilnică a susținerii preotului, învĕțătoriului, a bisericei și școalei sale!

Tendința e bună, nobilă, sfântă! Ea sună: poporul român sĕ se elibereze pe sine de ḑilnicile sarcini sus pomenite, și în viitoriu poporul sĕ aibe biserică, școală, preoțime, învĕțătorime bine dotată — *din fondurile lor proprii,* nu din munca ḑilnică a poporului!

Noi îmbrățișăm cu toată căldura ideia și pornirea, și din tot sufletul o recomândăm poporului, preoțimei și învĕțătorimei române, dorindu-i o întrupare cât mai repede.

O numiin națională, o privim ca națională, și reclamăm pentru ea însuflețire generală națională!

———

## Foișoara „Dreptății“

### Turandot.

Noveletă originală
de
2 Aurelia Păcățan-Rubenescu.

Dacă ar fi numai pe lângă atâta! Sĕ audi însĕ la conclusiuni, tot atâtea argumente contra — și sentințe asupra mea, ca:

I. Toate fetele cu surori mai mari se consideră pe timpul fetitului celor din urmă ca fete nici.

Portmoneiul părintesc nu poate admite, ca două surori sĕ figureze deodată ca fete mari.

De oare-ce — durere — anii nu se pot totdeauna ascunde, nici desvoltarea fisică pe cale normală împedecá, și

de oare-ce astfeliu pe lângă toate considerările, (Nr. I.) și cu toate economisările (Nr. II.) presența fetei mai tinere ar putè deveni impedecătoare pentru norocul celei mai mari;

deci:

Metta, ca fată mai tineră are sĕ se retragă de la ori-ce societate sau conveniri comune, publice, până când Judita nu va fi asigurată.

Fata protestează destul contra acestui despotism, cum îl numește dînsa, dar' fără a avè resultat.

La noi nu esistă mai multe foruri de instanță, sau că toate sunt într'una contopite ...

Eu însĕ nici că mĕ doresc nicăiri, nici într'o societate, nici chiar întrĕ oameni! Cum m'ași și presentá eu cu figura-mi diformată prin îmbrăcămintea ridiculă, fără sĕ cuget, că se rumpe ceriul asupra mea de rușine!

Aici mĕ retrag într'un unghiu al vechiului canapeiu de pele, ce se află într'o odaiă laterală, odaia de scris a Tăicuței.

Cos, brodez, mai cetesc Tăicuței din autorii lui favoriți, până când adoarme în scaunul sĕu brațat. Ear' apoi — — dar' te rog nu mĕ rîde — apoi îmi iau păpușile, le imbrac, le desbrac, vorbesc către ele, une-ori plângem, une-ori rîdem la olaltă ... Așa mi-le închipuesc ca și cum mi-ar fi surori mai mici, cu cari mĕ joc cu drag, și cari pe lângă toată deosebirea în etate, ascultă cu inimă sîmțitoare și înțeleg durerea mea cea mare!

O de ași avè frățiori, surori mai mici!

N'am ce sĕ fac!

Mama și Judita destul mĕ dojenesc pentru natura-mi copilărească, la o etate de 17 ani!

Ah, dar' ele nu știu ce e „singurătatea“, ce înseamnă a fi „singur“!

Singură la anii mei, când atâtea mi-ar plăcè sĕ întreb, sĕ spun și sĕ ascult! ...

Aceste păpuși îmi sunt dragi însĕ și pentru suvenirile dulci ce-mi revoacă în memoriă .... par'că ne vĕd, tu și eu, cum rideam, plângeam, plănuiam la ștrengării, inventam nesdrăvenii, și pe lângă toate acestea ne sințiam atât de fericite.

Pentru ce au trebuit sĕ dispară acei ani ai fericirei? ...

— — — — Cum suná grădina de risetul și veselia mare, cu care așa contrast neplăcnt formează vocea ascuțită și sfâșietoare a tușicei.

Sau așa! Tu nici nu știi cine e aceasta tușică.

Tușa Mila, cu 40 de primăveri.

Magazinul de sfaturi de tot soiul și la ori-ce întêmplare, pentru fie-ce ocasiune a mamei și a Juditei; cea mai însuflețită consumătoare de cafea și prăjituri; critisătoarea cea mai neîndurată a întregei lumi afară de mama și Judita.

În special: spaima Tăicuței; persecutoarea, îngerul nemilos al sermanului meu cap, cu un cuvênt: un „malum“, dar' nu „necessarium“.

Aḑi avem mulți oaspeți, tineri și fete, căci pre cum ḑice mama: ușa și masa unei case cu fată mare au sĕ fie totdeauna gata de primire, numai și numai astfeliu poate sburá norocul înlăuntru.

De oare-ce Tăicuța are cu totului alte păreri în aceasta privință: el nici n'a mers întrĕ oaspeți.

Eu din parte-mi mai bucuros am rĕmas lângă dînsul, pentru ce am fost apoi din partea mamei în deosebi lăudată ...

„Las' când va veni și timpul tĕu“ — îmi dise — „atunci — o întrerupse tăicuța — porumbița mea tot așa de frumoșel și încetișor se va retrage lângă tăicuța ei ca și acum, pentru-că norocul e astfeliu de pasere, ce iubește

## Străinătate.

**Aspirațiuni bulgare.** (Sofia, 10 Decembre.) Studenții bulgari de la universitatea din Moscva au recercat pe conducătorii partidelor sĕ se folosiască de ocasiunea favorabilă și sĕ lucre pentru eliberarea Macedoniei.

În Küstendsil 2000 de macedoneni au ținut meeting, în care s'au luat aceleași concluse ca în meetingul din Sofia.

**Sĕrbătoarea imperiului german.** (Berlin, 10 Decembre.) Presidența dietei imperiale a decis, ca drept serbare comemorativă a proclamărei imperiului german membrii dietei imperiale sĕ se întruniască la 18 Ianuariu la un banchet festiv în localul dietei.

Deputațiunea esmisă în acest object a fost primită în audiență la împĕratul adi, cu care ocasiune împĕratul a declarat, că în memoria acestui act memorabil va arangiá în 18 Ianuariu și dînsul mari festivități în castelul sĕu, sperând, ca va avè de oaspeți pe membrii actuali ai dietei și pe aceia cari erau membri pe timpul proclamărei imperiului.

**Din camera franceză.** (Paris, 10 Decembre.) În ședința de eri ministrul de justiție Ricard erá aproape sĕ rĕmână în minoritate într'o cestiune nepolitică. La desbaterea posiției budgetare a decorațiunilor deputatul Sourdes a propus sĕ se susceapă în budget cu 50.000 franci mai mult, pentru ca sĕ se poată dá proprietarilor de decorațiuni militare câte 100 franci la an. Ministrul de justiție, la al cărui resort aparține budgetul decorațiunilor, a fost contra propunerei, pe carea camera a respins'o abia cu o majoritate de 7 voturi.

Pentru ca desbaterea budgetară sĕ se termine cât mai curênd, camera începênd de adi își va începe ședințele dimineața la 9 oare și — cu întrerupere de 2 oare — le va continuá până seara.

**Situațiunea în Turcia.** (Constantinopol, 10 Decembre.) Fermanul referitoriu la concesiunea întrărei năilor staționare în Dardanele încă nici până acuma nu e edat. Representanții marilor puteri *din considerațiuni principiale* insistă pentru edarea lui, în privința căruia au primit ordin sĕ'l urgiteze energic.

(Hamburg, 10 Decembre.) „Hamb. Cor." are din Berlin știrea, că din nici o parte nu s'a pus termin precis pentru edarea fermanului. *De altcum între puteri nici nu s'ar putè ajunge la înțelegere comună în ceea ce privește recurgerea la mijloace coercitive,* fiind-că tot se mai crede, că sultanul va putè fi înduplecat pe cale pacinică.

(Constantinopol, 10 Decembre.) Ambasadorii s'au decis sĕ nu esercite asupra lui *Said* pașa nici un feliu de presiune spre a se reîntoarce la casa sa. Probabil că afacerea lui se va resolvá cât mai curênd, fiind-că *sultanul a luat asupra-și rĕspunderea pentru siguranța personală a lui Said.*

**Afacerea Köller resolvată.** (Berlin, 10 Decembre.) Împĕratul a luat la cunoștință aprobătoare cererea de dimitere a ministrului de interne *Köller*. Köller își poate ținè titlul și rangul de ministru de stat, pre lângă care împĕratul i-a conferit ordul vulturul roșu cl. I. — Tot-odată împĕratul a denumit pe noul ministru de stat și ministru de interne în persoana presidentului guvernial *von der Recke*.

(Hamburg, 10 Decembre.) Semi-oficiala „Hamburger Correspondenz" scrie, că schimbarea ministerială nu va trage după sine nici o schimbare în direcțiunea politicei interne. Ministeriul Hohenlohe prin aceasta numai s'a întărit și a devenit mai compact. Ținuta guvernului față cu social-democrații nu se va schimbá chiar și din motivul, ca nu cumva sĕ apară, ca și când căderea lui Köller ar fi provenit din aceea, că a procedat prea aspru contra partidului social-democrat.

**Afacerile financiale de Sĕrbiei.** (Belgrad, 10 Decembre) Diarele de aici din considerare la împregiurarea, că regularea afacerilor financiale n'a succes, urgitează convocarea consiliului financial. Colonelul *Cristici*, la mandatul regelui Alexandru, a plecat la *Milan*. —

Ministrul de finanțe *Popovici* e decis sĕ abdică. Abdicerea aceasta numai într'atâta are importanță, în cât va causá căderea întregului cabinet.

## Dieta de la Budapesta.

### Camera deputaților.

— Ședința de la 9 Decembre n. —

President: *Szilágyi* Dezső.

Înaintea ordinei de di, voind deputații *Holló* Lajos, *Makkfalvay* Géza și *Péchy* Tamás se vorbească despre alegerea din *Stomfa*, presidele întreabă camera dacă permite? Rĕspuns afirmativ.

*Holló* Lajos, amintește și ilustrează cu esemple abusurile comise la alegerea din Stomfa. Dice că în secolul humanismului de astădi nu e permis sĕ se comită astfeliu de vandalisme și brutalității. Constituțiunea mincinoasă e mai rea de cât absolutismul, pentru-că sub spoiala și masca constituționalismului voiește sĕ căștige și sĕ subjuge cetățenii. Judecă camera de just și la loc, că timp-ce nationalitățile cu feliu de feliu de atacuri se aruncă contra ideei de stat maghiar și hegemoniei rasei maghiare, sĕ se compromită ideia de stat maghiar într'un loc atât de espus pericolelor de naționalitate? Află de just camera, ca ura ațițată până acum de străini (??? Red. Dr.) sĕ fie întarită la naționalitățile din țeară întocmai din partea instituțiunilor maghiare.

*Makkfalvay* Géza dice că guvernul după cum se vede nu voiește sĕ scape nici o ocasiune, fără ca sĕ nu-și măriască gloria prin fapte herostratice. Fiește care alegere nouă dă nutremênt la noue nedreptăți și la noue călcări de lege. Amintește apoi, că la alegerea din Stomfa, alegĕtorii oposiționali au fost 38 de oare ținuți închiși prin grădini și paziți diua noaptea de gendarmi, de și frigul erá mare — dar' mai ales ploaia a durat dile și nopți întregi. Apelează la umanitatea ministrului. De altfeliu se alătură întru toate celor dise de Holló Lajos.

Tot în sensul acesta dar' mai pe scurt vorbește *Péchy* Tamás.

*Olay* Lajos cere dreptul de a putè vorbí și dînsul la objectul acesta.

I-se dă.

*Olay* Lajos: Se încrede în Majestatea Sa, în regele maghiar, — care sub sântul ceriu al lui Ddĕu a jurat, că se ține și se va ținè de legi, — că va dá drumul actualului guvern, care calcă în picioare legile.

Ministrul de interne *Perczel* roagă camera sĕ nu se iee după informațiuni unilaterale. De și nu are încă la îndemână toate datele, atâta poate sĕ constate, că dintrĕ alegĕtorii respinși cei diataiu au fost oameni de ai lui *Latkóczy*. (3 din 450. Red.)

Proiectul despre turnarea alor 1,000,000 de coroane millenare se primeste.

Tot astfeliu și proiectul pentru favorurile de timbru la unele predări de împrumuturi hipotecare.

Proiectul despre procurarea locomotivelor se votează.

Se trece la ordinea dilei, la desbaterile budgetare.

La posiția speselor croate-slavone, după *Remete* Géza, deputatul *Lukács* Gyula se ocupă de maghiarii din Croația, despre cari susține, că se croatisează cu forța. Se plânge apoi în contra lui *Strossmayer*, apoi contra guvernului provincial, cari cu toții pun pedeci când numai e vorbă, ca maghiarii sĕ-și ridice câte o școală maghiară. Roagă pe ministrul croat Josipovich, sĕ lucre într'acolo, ca „magyar ember"-ul sĕ fie considerat în Croația de asemenea cetățean ca și croatul.

*Horánszky* Nándor, recomândă primirea proiectul de resoluțiune al lui *Hodossy*.

Ministrul *Josipovich* rĕspunde mai multor deputați. Lui *Horváth* Gyula îi rĕspunde, că regele a vorbit nemțește, pentru-că croațește nu știe, ear' ungurește nu l'ar fi înțeles nime.

După ce a mai vorbit puțin *Pázmándy*, posiția se votează, ear' proiectul de resoluțiune se respinge.

Deputatul *Vajay* interpelează pe ministrul de interne asupra abusurilor poliției comise din incidentul îmtimpinărei redactorului *Lepsényi*.

Ministrul de interne *Perczel* Dezső, rĕspundênd interpelațiunei lui Vajay, dice că poliția a purces corect și pe basă legală. Roagă sĕ i-se iee la cunoștință rĕspunsul.

Rĕspunsul se ia la cunoștință.

## Dieta de la Viena.

### Camera deputaților.

— Din ședința de la 9 Decembre. —

În ședința de Luni a camerei deputaților austriaci, în decursul desbaterilor budgetare s'a ajuns la cestiunea transacțiunei economice, cu care ocasiune deputatul antisemit *Schlesinger* a dis între altele despre Ungaria următoarele:

Capitala maghiară a ales pe Kossuth Lajos cu puțin înaintea morței sale de cive de onoare, ear' când bĕtrânul rebel a murit, poporațiunea capitalei s'a încercat sĕ *forțeze*, ca pe vêrful locuinței regale din Buda, sĕ se arboreze flamura de doliu. Frumoase semne sunt acestea, semne ale acelei vestite fidelități, ce maghiarii atât de mult o accentuează față de acel domnitoriu, care atât de mult încarcă pe maghiari cu semnele iubirei sale. Regele a permis, ca pe bĕtrânul șef rebel sĕ-l poată aduce a casă. Acum însĕ fiul acestuia ține discursuri, cari bĭjbăe de ură contra familiei domnitoare și a Austriei. Ne aducem încă a minte, că în parlamentul maghiar Kossuth Ferencz a asemănat Austria cu o pilăriță bĕtrână, de și acest epitet e cu mult mai potrivit pentru Ungaria.

Deputatul *Scheicher*: Dar' știi, că acest Kossuth Ferencz e un băiat fără creștere (vulgo: țĕrănoiu.)

*Schlesinger* (continându-și vorbirea): Sĕ fi stîns în noi și cea din urmă schinteiă de onoare, de tolerăm astfeliu de lucruri? Guvernul e slab și incapabil față de maghiari. Apoi noi cu niște mânjituri ca acestea, cu niște jidano-maghiari curățitori de canaluri sĕ contractăm; de la astfeliu de oameni sĕ ne facem pendentă libertatea?! (Aplause sgomotoase.) Guvernul maghiar a întrat și stă numai în serviciul capitalului mare jidovesc; judaisează nobilimea străvechiă maghiară și sufere, ca pe contul Austriei sĕ se comită atentatele cele mai mari.

Încheiă declarând, că el la nici un cas nu poate sĕ se alăture unei transacțiuni cu un popor cum este acesta.

---

și cearcă numai locuri ascunse, liniștite; sgomotul mare, sunetul de bucium ușor îl sparie și 'l alungă."

O privire plină de indignațiune fu rĕspunsul și rĕmaserăm singuri.

Vedi, dragă, de și în alte variațiuni, dar' în esență tot ăstmod îmi decurge vieața de pe o di pe alta.

Și acum fiindu-ți satisfacută curiositatea, trimite-mi cel puțin prin epistolă mângăiere și revarsă și asupra mea din razele luminoase ale nesecaverei tale vioiciuni!...

II.

... Singură veghiăz.

Mama și Iudita au mers la o petrecere, și fiind aceasta serată dată din partea nou alesului comite suprem: nici tăicuța n'a putut încungiurá, ca sĕ nu le associeze.

„Malum" — spre fericire — s'a dat în brațele lui Morfeu.

Sunt singură.

N'ar fi pĕcat sĕ nu mĕ folosesc de ocasiunea binevenită, ca sĕ mai conversez cu tine, cea mai iubită amică a mea!

O tu, intrigantă! Așa sĕ mĕ păcălești! La începutul epistolei tale 'mi promiți, că așa de multe 'mi vei scrie, în cât — „verosimil" — mi-se va și urí.

Dar' Ddeul meu! Mĕ așed cu multă comoditate în scaunul Tăicuței, iau epistola a mână; așteptam sĕ fie cel puțin de aceeași lungime cu cântecul nopții Stului Stefan, abia o încep însĕ și — mĕ trezesc dejá la „finis".

Așteaptă!

Nobila mea rĕsbunare va fi, că: ce tu ai promis numai, eu voiu esecută.

Stramen!

Te vei mirá asupra dispositiunei vesele în care mĕ vedi ca nici-odată de când ne-am despărțit.

O, dar' de ai fi vĕdut și tu acea icoană frumoasă ce am vĕdut eu: știu, că tot așa de încântată, tot așa de veselă te-ai simți ca și mine.

Închipuie-ți pre Iudita, Iudita noastră cea frumoasă, care-'i „așa de subtilă ca un parfum de trandafir", îmbrăcată într'un nor albastru de gaze, pe cap cu o stea de diamant, cu acest singur juvaer, „pĕrul bălaiu îi curgeá pe gâtul ei alb ca fildeșul valuri, valuri," .... cine o va vedè, trebuie sĕ rĕmână aiurit, credênd, că diua luceafĕrului de dimineață i-se arată învelită 'n norii virgini din diori.

Toți am fost fărmecați de dînsa. Acestei bune dispositiuni generale 'i pot mulțumí, că rĕmânênd singure, „Malum" s'a îndurat a-mi enará și mie unele-altele din frumsețele necunoscute ce ascunde țeara ducelui Carneval.

Erau aceste mai mult reîmprospetările suvenirilor și a amintirilor de de mult. Rază caldă de toamnă, care sub adierea ei face sĕ tresară inima vestedită, făcêndu-o sĕ se amăgiască singură pe un moment în dilele dulci și trecute de primăvară. Da, acesta a fost impulsul ce o îndemnă sĕ vorbiască, ear' nu scopul de a mĕ delectá pe mine! Însĕ și cu atâta sunt prea mulțămită.

.... Când mi-am închipuit talia regească a Iuditei noastre în mijlocul acelui mic raiu pămêntesc: atunci am putut cuprinde și apreciá pe deplin iubirea nemărginită, adorarea mamei față de dînsa.

De acum 'nainte nu-mi mai causează durere delăturarea .... ce am și așteptat eu, pasere neînsemnată, lângă lebeda admirabilă!

Cum ador, cum iubesc și eu aceasta lebedă ideal de frumoasă! Sunt fericită că o pot numí de a mea, că mĕ pot numí de sora ei!

În voia bună cum se află și aceea mi-a descoperit „Malum", că aceasta seară poate devení decidĕtoare pentru viitorul Iuditei. Așa se dice, vor luá parte la aceasta serată și doi tineri străini. Unul dintrĕ ei ar fi — se vorbește — un Croezus .... unei femei frumoase, istețe, multe 'i succed ...... cine știe! ..... apoi, ca și când i-ar fi părut rĕu de cele ce mi-a descoperit, se depărtă repede cu observarea: în fine ce pricepi tu la de aceste, copilă!

Are dreptate, ce și pricep eu? ... dar' pot simți, și încă poate mai mult de cât ea.

O, de ar fi fericită Iudita noastră, așa de fericită, pre cum merită frumsețа splendidă și farmecile ei! (Va urmă.)

## Din municipii.

**Avis!** Membrii congregațiunei comitatense Caraș-Severin, aparținĕtori partidului național român, sunt rugați cu toată stima a se întruní la hotelul »Concordia« în preseara congregațiunei din 16, adecă în 15 Decembre n. la 6 oare seara, spre a deliberá asupra ținutei noastre ce avem a urmá ca partid cu ocasiunea restaurațiunei comitatense, pre cum și **pentru alegerea unui comitet central de acțiune pentru viitoriu.** — Lugoș, în 10 Decembre 1895 — Mai mulți membri.

## Cronică.

*Timișoara,* 11 Decembre n.

**Românii în representanța Timișoarei.** La alegerile de representanți comunali din Timișoara au reușit și doi români: dnul Constantin *Mĕrza* în Fabric, și dnul Costa *Mihailoviciu* în Maiere.

**Împĕratul și prințul.** Copiii împĕratului Germaniei în una din ḑilele trecute se jucau de-a soldații, dar' din joc s'a făcut ceartă. Cel mai mare s'a supĕrat pe frate-sĕu fiind-că nu voiá sĕ-i asculte, poruncile și i-a dat o palmă, ḑicĕndu-i: — „Trebue sĕ asculți de ordinele mele fiind-că eu sunt mai mare, și sĕ știi că eu sunt moștenitoriul tronului!“ Împĕratul auḑind cearta se duce 'n odaia lor și întreabă de causa gâlcevei. Prințul bătut se jeluește și spune totul. Prințul moștenitoriu replică: — Am voit sĕ-i arĕt, că eu sunt moștenitoriul tronului! — „Ei, și dacă Alteța ta ești *moștenitoriu,* apoi sĕ știi, că eu sunt *împĕrat*“ și „Alteța sa moștenitoriul“ a mâncat o drăguță de palmă, carea plătiá cât trei de cele ce el dĕduse fratelui sĕu.

**Acuse contra ilegalităților comise de matriculanți.** „Fehérmegyei Napló“ spune, că contra matriculantului din Sakosi locuitorii au înaintat acusă la ministrul de interne. Acusa se ocupă în cinci puncte cu gravaminele ridicate contra matriculantului. A nume, că matriculantul a esceptionat mai multor însurăței îmbrăcămintea și n'a voit sĕ-i împreune; că numai de două-ori pe sĕptĕmână primește insinuările; că — de și legea concede încheerea contractului de căsătorie după 17 ḑile de la insinuarea vestirilor — matriculantul totuși pretinde un restimp de 20 ḑile.

**Haită de lupi.** Din *Zemlin* se scrie, că de prin munții Sĕrbiei deja de o sĕptĕmână erump foarte adese-ori la șes puternice cioporе de lupi, cari omoară și mistuesc totul ce la stă în cale, fie oameni, fie animale. Deja mai multe ciurde de vite și stave de cai au atacat și pustiit, într'atâta, în cât și guvernul a început sĕ se ocupe cu acestea devastări. Se ḑice, că nu preste mult timp se va pune la cale o vĕnătoare oficială contra nechiămaților oaspeți. Pentru fie-care lup împușcat guvernul va plăti vĕnătorilor câte cinci franci.

**Femeile la universități.** Corpul profesoral de la universitatea din Cazan (Rusia) a petiționat la ministrul de instrucțiune, ca de la 15 Ianuariu sĕ conceadă la universitatea de acolo înființarea de cursuri academice pentru femei. Objectele acestor cursuri ar avè sĕ fie aceleași ca la universitatea din Petersburg.

**Un ministru care se pricepe la toate.** Rar se află bărbați de stat, cari sĕ se priceapă la atâtea lucruri, cum se pricepe actualul ministru-president francez *Bourgeois,* care nu numai că e escelent politician și orator eminent, dar' e tot-odată și unul dintrĕ cei mai buni sculptori. Bourgeois înainte de a fi luat asupra-și greaua sarcină de ministru-president al Franciei, petreceá oare întregi în atelierul sĕu, unde cu dăltița sa de sculptor a creat multe opere, cari cu cinste pot ocupá loc întrĕ cele mai reușite opere ale artistilor de profesiune. În scopul studierei cap d'operelor sculpturale a întreprins lungi călĕtorii prin Italia. Afară de sculptură ministrul-president Bourgeois se mai pricepe la multe alte ramuri ale artelor. Și în sporturi e unul dintrĕ cei dintâiu. Așa d. e. dînsul este cel mai destoinic biciclist al Parisului. Humorul parisian și esploatează din destul aceasta pasiune de sportsman a dînsului. Astfeliu întrĕ altele se ḑice despre dînsul, că de la scandalurile panamiste și de la cestiunea anarchistilor voiește sĕ abată atențiunea parlamentului prin presentarea unui project de lege, prin care îndeletnicirea biciclistică sĕ se decreteze obligătoare pentru fie-care cetățean și biciclistilor mai buni sĕ li-se asigure anumite favoruri din partea statului. Nu sunt rare apoi ilustrațiunile foilor humoristice, cari representă pe ministrul president Bourgeois cum călare pe biciclu se repede asupra unui vrav de „Panama“ și 'l spulberă de nu se alege nimic de el; ori apoi cum tot pe biciclu grăbește spre câte-o bombă aprinsă, carea atinsă de roata biciclului se stinge îndată. Dar' pre lângă toate glumele făcute la adresa lui, francezii totuși sunt mândri, că au un ministru-president artist în sculptură și prim champion în sportul biciclistic.

## Economiă.

### Șovinism sau sinamagire?

(Polemiă economică.)

(Continuare.)

Fiind ținta scritoriului îmbrățoșarea industriei, continuă:

Țeranii din causa climei n'au de lucru câte cinci luni pe fie-care an. De la sfĕrșitul lui Octobre pĕnă la jumĕtate Martie nu se poate lucrá la câmp. Chiar preste an din causa ploilor se perd o mulțime de ḑile de lucru; așa că se poate ḑice, că majoritatea țeranilor n'au aproape nici o ocupațiune șese luni din cele douĕsprеḑece.“

Cu pasagiul acesta din urma vreau sĕ arĕt cât pond pune P. S. *Aureliau* pe lucru și pe timp sĕ nu fie perdut, și de aceea ací recomândă economia de casă.

*Széchenyi István,* marele patriot maghiar, înainte de 1848 dă din averea lui 60 mii pentru academia ungurească; face tot cât poate pentru industria indigenă, strigă: „Tengerre magyar“ și arată calea pornirei reale sigure. Kossuth Lajos cu idei contrare, tot atunci se bagă în funcțiune de fisc la comitat în Pesta, ca de acolo sĕ aibă mai bună ocasiune de a agitá pe ungurii ușor credĕtori, ceea-ce i-a și succes. Resultatul în fond e, că indirecte învinge vederea lui Széchenyi, ear' focul de paie a lui Kossuth așteaptă și astăḑi venirea binelui ce în lipsă de basă reală, tot mereu întârḑie; înseamnă dar' a ḑice, că astăḑi neamurile sau popoarele nu mai pot murí în urma nehărniciei și pĕcatelor lor? Dacă aceasta se ḑice din o prea mare iubire de popor, din motiv de încuragiare și abținere de la desperare, ai putè sĕ-i ḑici „șovinism“ în grad potențat al iubirei de sine și de popor, și este greșeală a o face în o foaie menită pentru poporul de rĕnd. Dacă ești conștiu, că ceea-ce ḑici e un neadevĕr în materiă, aceasta e o periculoasă „sinamăgire“. Am temeiu sĕ presupun aceasta din urmă, cu atât mai vĕrtos, fiind-că dl I. Costin la un loc ḑice, că *nu e bine a dojeni poporul, că cu dojana nu ajungi nimic!* Ei, dar' nu fie-care benevolă admoniare este dojană; apoi dacă dojană e dojana e procedură întrodusă legalminte și în școală și la justiție, și la oficiolate, formând ea, după admoniare, primul remediu.

Așa dară ne sfătuește „Foaia Poporului“ sĕ nu dojănim scăderile, sĕ nu le descoperim; dar' totuși tot a doua vorbă sĕ ne fie neîndestulirea noastră și vaete și strigări, că suntem apăsați!

Ei bine, aceasta nu e sinamăgire, pe cât timp de alta par'e stăm cu mânile în sin și văietându-ne, cugetăm că nu noi suntem vina, cel puțin în parte, la soartea rea a noastră, și așteptăm, ca nața.... „doară-doară“ ni-se va schimbă spre bine?!

Nu e aceasta sinamăgire, că vedem cu ochii cum scăpătăm, și totuși ḑicem, că astăḑi de și nu lucrăm, de și nu suntem harnici, totuși nu vom perí?!

Aud de la bĕtrâni, că în Oradea-mare întrĕ locuitorii ei românii au fost odată în majoritate. „Astăḑi biserica românească e goală de creștini. Spune un bĕtrân, că în 50 de ani din Arad au perit la 300 de case cu pământuri cu tot: sĕrbi și români. Aud, că în Banatul timișian în comuna I. pământul arătoriu jumĕtate a trecut la străini. Cred domnii de la „Foaia poporului“, că acestea cu vorba Domnilor: „că în economiă nimic nu se perde, ci totul se schimbă după tăria și voința oamenilor“, cu tăria și voința noastră vor reveni? Această credință ar fi o mare, sĕ nu ḑic: scârboasă sinamăgire! Convingerea mea este, că pe ce a pus mâna rasa germană și slava cea indigenă, rasa latină a noastră, nedojănită de conducĕtorii sĕi, ba gugulită și gingășită, nu mai pune ușor mâna! Asta ar fi aproape o minune!

După toate acestea când mi-se ḑice: că e ușor a povestí (Nr. 45 p. 179) ce și cum a greșit poporul, dar' e greu a spune poveţe cum sĕ ne îndreptăm rĕspund: Dacă te-ai adresat către „un bărbat inteligent din Arad“ ... sĕ iai la cunoștință, că eu ca atare, nu povestesc, ci mai mult povățuiesc, adecă fac. Inteligența din Arad a studiat, a sfătuit, a făcut și face, una numai nu o poate face, sĕ fie pe voia dlor din Sibiiu. Altcum atâta cât ardelenii respectivi, am făcut și noi. Am făcut episcopiă românească, înainte de metropolia românească din Sibiiu. Am făcut *catedrala-biserică,* ce poate serví de model sibiienilor, am zidit un palat seminarial, unicul în forma sa în toată monarchia, esceptionând Bucovina cu 100 mii floreni, am înființat preoților fond de ajutorare de aproape 300 mii floreni, am făcut societăți de știință și de cultură și sustau așa, cum ne sunt împregiurările; am făcut institute de bani alăturea cu ale ardelenilor *făcute cu ajutoriul banilor nostri,* etc.

Sprijinim ḑiaristica sibiienilor, de nu se pot plânge; dat'am (în 1894) cel mai mare contingent de politiciani la adunarea disolvată din Sibiiu, și una sĕ nu uităm: suntem buni ca anumiții sibiieni sĕ ne agite și folosiască de a crepă lemnele cu noi, eacă așa cum suntem noi, aradani!

În fine: cari au fost sfaturile mele în causa economiei? M'am esprimat pe scurt (veḑi nr. 44, p. 175): „Nu jobăgia, nu necomassarea și nu într'atâta lipsa de învĕțături școlare au dus părțile bănățene și ungurene la starea de astăḑi, ci letargia, ușurătatea și nehărnicia noastră. Deci sfatul meu, ca remediu de îndreptare, este: Lucrul, trezvia și cumpĕtul bun.

Acestea le-am și tâlmăcit pe scurt și nu credeam a face ceva mai bine de cât a-mi subscrie părerile cu „unul din popor“. Eu nu am scris pentru literatura dlui Costin, ci pentru popor. Însĕ fiind-că provocarea sună către un „bărbat inteligent din Arad“, voiu probá a rĕspunde ca atare. Încep cu observarea, că e ceva greu de esplicat: de ce în întreagă literatura și ḑiaristica noastră rar poți auḑí și cetí adresări „către popor“.

Nime nu se adresează către popor cu teme despre însĕmnătatea lucrului, despre valoarea lucrului și resultatul lucrului; măcar că însăși scriptura ḑice, că „credința fără fapte moartă este“.

Economia națională prin Stuart Mill ḑice: „Nu acela e sclav, care e predomnit de biruința cerbicoasă a altuia, ci acela, care din necunoașterea vîrtuții sale morale și intelectuale se face pe sine însuși sie-și sclav. Puterea asupritoriului de sine rĕmâne fără efect asupra ta, dacă întrĕ loviturile lui află în tine viu simțul conștiinței tale. Recunoașterea greșelei proprie și repararea ei e lucrul cel mai greu; *perseverând la voința de a lucră și de a viețuí în mod rațional, sĕ știi că ești mântuit.*“

Cred că inteligența, poate din oare-și-cari pretecste false, nu îndrăsnește a clarifică poporul, spunĕndu-i că fără lucru nu e nimic. Mulți cugetă, că cad din grațiă, dacă ar spune-o pe românește, deci preferă a rĕmâne în efemera grația a poporului, espunĕnd totul unui viitoriu nesigur. Sau sĕ fie ḑis: *ne lipsește inteligența care și lucră* — pricep lucrarea după modul sĕu; adecă ne lipsește clasa de mijloc: industriașii și comercianții, cari și ei inșiși lucră. În lipsa acestora recunosc însĕ, că esistă cealalta inteligență, în preponderanță preoții și învĕțătorii.

Întrĕ ei se află economi lucrători vrednici și harnici, cari, mulțămita lui Dumneḑeu, se află și în popor; dar' fiind-că majoritatea lor nu are ocupațiune lucrativă, e genată a ḑice poporului sĕ lucre.

Și ací e greșeala. Nu numai, că acestia trăiesc în o stare trândavă fără lucru, dar' nu au nici curagiul a îndemná pe alții la lucru, de și ar trebuí sĕ știe, că numai lucrul te fericește, ear' nelucrarea te bagă în pĕcat.

Și ce ar fí dacă ași ḑice, că chiar preoții și învĕțătorii 'și pot aflá lucru potrivit? E rătĕcire a crede, că deroagă lucrarea. De feliu nu. În grădină, la vie, cu vitele, prin casă și ocol, la stupărit, la mătăsărit ar fí destul lucru. Și atunci nu ai aflá casa preotului și a învĕțătoriului toacă fără puiu și purcel, fără nimic, ear' poporul și-ar luá de sigur esemplu.

Ací zace o calamitate de care nici dl Costin nu cutează a se apucá, de și erá bună ocasiune pentru asta, „adunarea associațiunei“.

*Acolo, la acei ilustri bărbați conducĕtori trebue glăsuit și cerut remediul!*

Acolo, cu ton înalt trebuesc cerute esemplele preoților și învĕțătorilor, cari sĕ le arete poporului prin fapte; ear' ca conducĕtori de profesiune sĕ chibzuiască că oare nu a venit încă timpul a mai scurtá oarele de prelegeri în școale din unele studii, înlocuindu-le cu economia. La esamene, când se ajunge la economiă totdeauna urmează scuza, că școlarii de clasa 4—5, nefiind de față nu se poate.... ear' conducĕtorii legali ai seminarielor și preparandielor încă ar putè meditá nițel, că sĕ mai scurtăm cu gramatica și cu geografia, care ne face cunoscută toată lumea și toate popoarele, și sĕ mai învețe tineretul a ne cunoaște pe noi înșine, cari nu prea cunoaștem nici istoria naturală, nici economia!

Clerului român de ambele confesiuni și tuturor învĕțătorilor cari se țin naționali, adecă strîns legați de nĕscĕtorii lor: de popor, nu le poate derogá că li-se cer faptele drept esemplu poporului.

Și în casul, că se scuză cu lipsa mijloacelor, sĕ le spun, *că economia se poate începe și cu un ou, cu un ban, cu o mână de sĕmĕnță, cu loc de 10 orgii* □ *ect.*

Trebue chiarificat, că preoții nostri trăesc în familiă, cresc feciori și fete, au sĕ-i învețe pe acesti fiitori membri ai poporului, ear' învĕțătorii poporali sunt puși pentru trebuințele poporului, aceasta le este unica datorință, chiămare și scop.

(Va urmă.)

## Bursa de Budapesta din 9 Decembre 1895.

**Datoriă de stat:**

| | | | |
|---|---|---|---|
| Renta de aur ung. 100, 500, 1000 | (sc. de d.) | 5% | 123.50 |
| „ „ „ „ 10.000 | „ | 4% | —.— |
| „ „ coroane ung. | „ | 4% | 99.50 |
| Obl. căilor fer. orient. 1876 | „ | 5% | 126.75 |
| „ „ „ de stat, 1889, aur. | „ | 4½ | 129.— |
| „ „ „ „ „ „ arg. | „ | 4½ | 101.75 |
| Obl. cu premii ung., din 1870, 100 fl. buc. | | | 140.50 |
| „ „ „ „ „ „ 50 „ „ | | | 140.— |
| Obl. de desdaun. regal., am., ung. | (sc. de d.) | 4½% | 100.75 |
| „ „ „ „ croate | „ | 4½% | 102.50 |
| Bonuri rur. ung. | „ | 4% | 96.25 |
| „ „ croate | „ | 4% | 97.— |
| Obl. regul. Tisei (Seghedin) | | 4% | 143.75 |
| „ hipot. croate, 100 | | 5% | —.— |
| Asemnatele cas. de stat. 6 luni 100 | | | —.— |
| Datoria de stat. com., hărtiă, Mai-Oct. | | 4 2/10 | 98.75 |
| „ „ „ „ „ Febr.-Aug. | | 4 2/10% | 98.75 |
| „ „ „ „ arg. Jan.-Jul. | | 4 2/10% | 98.50 |
| „ „ „ „ „ Apr.-Nov. | | 4 2/10% | 98.50 |
| Renta de aur austr. (sc. de d) | | 4% | 122.50 |
| „ în coroane | | | 98.50 |
| Datoria de stat austr. 1854. 250 fl. | | 4% | 149.— |
| „ „ „ „ 1860. 500 „ | | 5% | 147.50 |
| „ „ „ „ 1860. 100 „ | | 5% | 158.25 |
| „ „ „ „ 1864. 100 „ | | | 198.— |
| „ „ „ „ 1864. 50 „ | | | 198.— |
| Obl. craş. Budapesta 1890 | | 4½% | 100.15 |

**Banee.**

| | |
|---|---|
| Banca anglo-austriacă 120 | 170.— |
| „ pe acţii Budapestană 100 | 129.50 |
| „ „ „ a capitalei I emis. 100 | 98.— |
| „Hermes" intreprind. de bani 200 | —.— |
| Banca de credit fiumană 80 | 126.50 |
| „ „ „ gen. ung. 200 | —.— |
| „ „ „ „ „ din 15 Iuliu | 435.75 |
| „ „ „ pe acţii Budast. 50 | 55.— |
| „ „ „ austriacă 160 | —.— |
| „ „ „ „ din 4 Iuliu | 351.50 |
| „ industrială I ung. 150 | 197.— |
| „ „ şi comerc. ung. 100 | —.— |
| „ „ „ „ „ din 15 Iuliu | 112.50 |
| „ croat-slavon. 100 | —.— |
| „ de credit ung. 200 | 116.— |
| „ „ „ „ vechiă 100 | —.— |
| „ „ „ „ II emis. 15 Iuliu | 241.25 |
| „ comercială ung. pestană 500 | 1132.— |
| „ com. şi industr. bpestană 100 | —.— |
| „ de credit fonciar centrală 500 | 590.— |
| „ croată de escompt 200 | —.— |
| „ de escompt şi zarafiă ung. 400 K. | —.— |
| „ „ „ „ „ 15 Iuliu | 259.— |
| „ austro-ungară 600 | 1000.— |
| „ „Unio" 200 | —.— |

**Monede.**

| | |
|---|---|
| Galbenul ces. şi reg. tesc. | 5.95 |
| „ „ „ „ verig. | 5.93 |
| „ austr.-ung. de 8 fl. | 9.92 |
| „ de 20 franci | 9.93 |
| 20 marce | 12.25 |
| Lira de aur turcească | —.— |
| Argintul austr. şi ung. | —.— |
| 100 marce germ. în papir | 61.25 |
| „ „ „ de bancă pr. 31 Iuniu | —.— |

**Scrisuri fonciare.**

| | | |
|---|---|---|
| „Albina", inst. de econ 5% | | 100.76 |
| Banca civ. de credit Arad 5% 40 ani | | 101.— |
| „ „ „ „ „ 5% | | 101.— |
| „ „ „ „ „ 5½% | | 100.50 |
| „ de credit ardeleană 5% | | 101.— |
| „ „ „ „ 4½% 40 ani | | 99.— |
| „ „ „ „ 4½% 50 ani | | 98.50 |
| „ credit fonc. din Sibiiu 5% | | 102.25 |
| „ „ „ „ „ 5½% | | —.— |
| „ „ „ „ „ 6% | | —.— |
| „ „ „ „ „ 4½% em. VI. | | 100.50 |
| „ gen. din Sibiiu 110 5%, 31.3 ani | | —.— |
| „ „ „ „ 106 5% 40 ani | | —.— |
| „ „ „ „ I emis 5% | | 102.25 |
| „ „ „ „ IV emis. 4½% | | 100.50 |
| „ I. de credit din Timişoara 5% | | 102.— |
| „ I. „ „ „ „ 4½% | | 99.50 |
| Imprumut. băncii ung. hipotec. 4% | | 128.50 |
| Obl. c. fr. bulg. | 6% | 122.— |
| „ cu prem. sêrb. 100 fr. | 3% | 40.— |
| „ „ „ „ „ „ (stamp. austr.) | 3% | 40.75 |
| „ soc. p. reg. Temeş-Bega | 5% | 140.— |

**Sorţuri private.**

| | |
|---|---|
| Imprumutul oraş. Viena din 1874, 100 | 174.50 |
| Sorţuri din Buda 40 | 60.— |
| „ „ „ (st. austr.) 40 | 61.— |
| Sorturi reun. „Jó-sziv" 2 | 3.30 |
| „ „ „ (st. austr.) 5 | 3.50 |
| „ crucea roşie 5 | 12.— |
| „ „ „ (st. austr.) | 12.50 |
| Obligaţiunile basilicei 5 | 9.75 |
| „ „ (st. austr.) | 10.25 |
| „ crucea roşie italian. 25 lire | 12.75 |
| „ „ „ „ (st. austr.) | 13.— |
| Instit. de cred. austr. 100 | 198.— |
| Crucea roşie austr. 10 | 19.— |
| Sorţi Pálffy 40 | 59.20 |

**Preţurile bucatelor din piaţa Timişoarei.**

De la 9 Decembre 1895.

După notările societăţii „Lloyd" din Timişoara.

| | | |
|---|---|---|
| **Grâu**, greutatea cualit. 78 chil. | per 100 chil. | 5.85—5.90 |
| **Grâu**, greutatea cualit. 79 chil. | per 100 chil. | 5.90—5.95 |
| **Sĕcară**, greutatea cualit. | per 100 chil. | 4.60—4.70 |
| **Orz**, greutatea cualit. | per 100 chil. | 6.00—6.10 |
| **Ovĕs**, venturat | per 100 chil. | 6.40—6.50 |
| **Cucuruz**, nou | per 100 chil. | 5.70—5.75 |

**Têrgul de producte pe termin.**

| | | |
|---|---|---|
| **Grâu** Sept.-Oct. | în bani per 100 kgr. | 6.69 şi 6.71 |
| **Grâu** la Mart.-Apr. | „ „ „ „ „ | 7.05 şi 7.06 |
| **Grâu** Maiu-Iuniu | „ „ „ „ „ | —.— şi —.— |
| **Sĕcară** la Sept.-Oct. | „ „ „ „ „ | 5.06 şi 5.07 |
| **Porumb** Maiu-Iuniu | „ „ „ „ „ | 6.13 şi 5.15 |
| **Porumb** Iul.-Aug. | „ „ „ „ „ | 5.07 şi 5.09 |
| **Porumb** Aug.-Sept. | „ „ „ „ „ | 5.08 şi 5.10 |
| **Ovĕs** la Sept.-Oct. | „ „ „ „ „ | 5.87 şi 5.89 |
| **Ovĕs** la Mart.-April | „ „ „ „ „ | —.— şi —.— |
| **Rapiţă** Aug.-Sept. | „ „ „ „ „ | 9.45 şi 9.50 |

**Têrgul de producte diverse.**

(Preţul per 100 kilograme.)

| Specia | Cursul Bani | Cursul Marfa |
|---|---|---|
| **Semênţă de trifoiu** luţernă ung. nouă | 52.— | 56.— |
| **Semênţă de trifoiu** roşiă nouă | 62.— | 67.— |
| **Oleiu de morcovi** duplu rafinat | 28.— | 29.— |
| **Turte de oleiu** Rapiţă | 5.— | 5.25 |
| **Unsoare de porc**, pestană | 48.— | 48.50 |
| **Unsoare de porc** din provinciă | —.— | —.— |
| **Clisă** nouă, uscată la aer, I-a | —.— | —.— |
| **Clisă** de masă, 4 rude | 43.50 | 44.— |
| **Clisă** de masă, 3 rude | 46.50 | 47.— |
| **Clisă** afumată | 48.50 | 49.— |
| **Sĕu** sĕmburos | —.— | —.— |
| **Prune** per 500 kgr. în saci, cual. uscit. | —.— | —.— |
| **Prune** per 500 kgr. în saci, 100 drb | —.— | —.— |
| **Prune** per 500 kgr. în saci, 85 drb | —.— | —.— |
| **Prune** per 500 kgr. în saci, drb | —.— | —.— |
| cu termin per 50 0kgr. în saci, 100 drb | 10.75 | 11.25 |
| cu termin per 500 kgr. în saci. | 12.— | 12.50 |
| cu termin per 500 kgr. în saci, 85 drb | 16.25 | 16.70 |
| cu termin per 500 kgr. în saci, | 9.75 | 10.— |
| cu termin per 500 kgr. în saci, 100 drb | 12.— | 12.50 |
| cu termin per 500 kgr. în saci, 85 drb | 16.25 | 16.50 |
| **Lecuar de prune** slavon | 11.50 | 12.50 |
| **Lecuar de prune** sêrbesc | 10.50 | 11.— |
| cu termin slavon | 13.75 | 14.— |
| cu termin sêrbesc | 12.75 | 13.— |
| **Miere** brută | —.— | —.— |
| **Miere** galbină, destilată | 32.— | 33.— |
| **Ceară** din Rosenau | 152.— | 155.— |
| **Ceară** slavonă | —.— | —.— |



S'a tipărit în tipografia Heinrich Uhrmann în Timişoara.